

Vergaderjaar 2019–2020

29 362

Modernisering van de overheid

33 118

Omgevingsrecht

Nr. 283

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR MILIEU EN WONEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 februari 2020

Naar aanleiding van het artikel van NRC d.d. 9 februari 2020 «Ministerie hield rapport over falen ruimtelijke ordening tegen» wil ik uw Kamer graag, mede namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, nader informeren.

Jaarverslag van de ILT

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) heeft vorig jaar het concept-jaarverslag 2018 aan verschillende departementen gestuurd waaronder het Ministerie van BZK.

Het is gebruikelijk dat een concept-jaarverslag vooraf gedeeld wordt met organisaties die genoemd of betrokken zijn. In het concept-jaarverslag werd verwezen naar een rapportage over de borging van nationale ruimtelijke belangen. De ILT heeft hierover vanmiddag de onderstaande verklaring naar buiten gebracht:

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) herkent zich niet in het beeld dat door de NRC wordt neergezet over het document «Borging van de nationale ruimtelijke belangen». Er is door de ILT geen druk ervaren – vanuit BZK of andere departementen – om het document niet te publiceren of het Jaarverslag aan te passen. De beslissing om het document niet als zelfstandig rapport te publiceren, maar de conclusie in het Jaarverslag op te nemen, is door de ILT zelf genomen. De reden hiervan is: de meeste onderliggende signalen en rapportages waren al eerder aangeboden en/of gepubliceerd.

In het jaarverslag 2018 is het document – zoals gebruikelijk – kort benoemd. Het is gebruikelijk om een Jaarverslag – voorafgaand aan publicatie – voor te leggen aan betrokken partijen voor een check op feitelijke onjuistheden. Ongelukkigerwijs is daarna een aangepaste tekst in het Jaarverslag terecht gekomen die geen juiste weergave van de conclusie weergeeft.

In een latere publicatie (ILT-brede Risico Analyse) is wel een correcte samenvatting opgenomen. Aan NRC is het volledige document integraal verstrekt. Hieruit blijkt dat de inspectie open was over het document en de onderliggende stukken.

Ook het Ministerie van BZK herkent zich niet in het geschetste beeld.

Borging nationale belangen

In Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012) staan dertien nationale ruimtelijke belangen, zoals bescherming Werelderfgoedgebieden. Gemeenten houden in hun bestemmingsplannen rekening met deze nationale belangen. Hiervoor zijn instructieregels opgesteld in onder meer het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro).

Onder de Omgevingswet blijft de borging van de nationale belangen hetzelfde. De juridische doorwerking wordt, net als nu, gedaan aan de hand van instructieregels. Deze instructieregels bevatten bijvoorbeeld voor geluid en bodem concrete normen. Gemeenten stellen op basis hiervan specifieke regels in hun omgevingsplan. In de Omgevingsregeling staan de meet- en rekenmethoden.

De Omgevingswet draagt ook bij aan een betere naleving van de regels door een betere bekendheid van de regels, door een duidelijker geometrische begrenzing, door een eenduidiger formulering van de regels en soms door toevoeging van een instructieregel. Vanuit de stelselverantwoordelijkheid monitor en evalueer ik of het wettelijk stelsel van de Omgevingswet bijdraagt aan het realiseren van de beleidsdoelen en of het stelsel in de praktijk ook daadwerkelijk functioneert zoals bedoeld.

Als gemeenten vragen hebben over de borging van de nationale belangen, hebben ze vooraf contact met de betrokken rijksdiensten. Bijvoorbeeld met Rijkswaterstaat voor wegen, de Rijksdienst voor cultureel erfgoed voor erfgoed. Zij kijken, als dat nodig is, met de gemeenten mee in de lokale bestemmingsplannen. Ook kunnen de rijksdiensten dit op eigen initiatief doen.

Provincies kijken achteraf of de taken voor ruimtelijke ordening door gemeenten volgens de regels worden uitgevoerd. Als er onjuistheden zijn, kan op verschillende manieren worden opgetreden. Met als meest vergaande beslissing het vernietigen van een besluit door de Kroon.

Het rapport dat de ILT vandaag openbaar heeft gemaakt, geeft een samenhangend beeld van diverse toezichtsignalen. Ik zal dit rapport bespreken met de medeoverheden. Het stelsel en de signalen die daarover binnen komen, vraagt nu en in de komende jaren continue aandacht van alle partijen, zodat het stelsel in de praktijk werkt zoals het is bedoeld.

De Minister voor Milieu en Wonen,
S. van Veldhoven-van der Meer